

XXX. évfolyam.

Budapest 1931. március hó.

3. szám.

KIR. KÖZJEGYZŐK
KÖZLÖNYE

FOLYÓIRAT A PERENKIVÜLI TÖRVÉNYKEZÉS
ÉS A KÖZJEGYZŐI GYAKORLAT SZÁMÁRA.

Felelős szerkesztő:

FEKETE LÁSZLÓ DR.

budapesti kir. közjegyző.

KIADJA

A MAGYARORSZÁGI KIR. KÖZJEGYZŐK ORSZÁGOS EGYESÜLETE.

Megjelenik havonként egyszer
(július és augusztus hónapok kivételével).

BUDAPEST, 1931.

Held János könyvnyomdája II., Margit-körut 7. Telefon Aut.: 536—95.

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

Folyóirat a perenkivüli törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára

Felelős szerkesztő:

FEKETE LÁSZLÓ DR.

budapesti kir. közjegyző.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, II., Margit-körút 5/a. Tel. Aut. 517—16.

A Magyarországi Királyi Közjegyzők Országos Egyletének postatakarékpénztári csekkszámhája: 41.951.

Az Országos Egyesület közgyűlése.

A Budapesti Kamara közgyűlése.

Kubinyi E.: „A kir. közjegyzőkről szóló 1874:XXX.V. és az ennek módosítása és kiegészítése tárgyában hozott 1886:VII. törvénycikkek mai érvényükben.”

Dr. Berzsenyi László kir. közjegyző könyve.

Közlemények.

Az 1930. évi IV. törvénycikk.

Halálozások.

Kinevezések.

Áthelyezések.

Kitüntetések.

Az 1930:XXXIV. t.-c. 56. §-a és a helyhatósági bizonyítványok.

Új közjegyzői állás rendszeresítése.

Az 1931. évi vándorgyűlés.

Díjmegállapítási abuzusok.

Szemelvények a jegyzői magánmunkálatokból.

Rendeletek.

Judicatura.

Szerkesztői üzenetek.

Az Országos Egyesület Közgyűlése.

A Magyarországi Kir. Közjegyzők Országos Egyesülete évi rendes közgyűlését a közelebbi vidékekről elég nagy számban megjelent tagok jelenlétében ez évi március 22-én délelőtt 9 órakor tartotta meg. A közgyűlésen dr. Lázár Ferenc felsőházi tag, az egyesület elnöke elnökölt. Megnyitó beszédében nagy vonalakban vázolta az egyesület múlt évi működését, különösen azt a tevékenységet, amelyet az egyesület, illetve annak vezetősége a közjegyzőséget érintő törvényalkotások terén kifejtett. Így az igazságügyminiszter megkeresésére részletes memorandumokban foglalkozott a korlátolt felelősségű társaságokról szóló, valamint a kartell törvényre vonatkozó javaslatokkal, részt vett az egyesület vezetősége útján a törvénykezés egyszerűsítéséről szóló jövényjavaslatot, valamint a közjegyzők és jelöltek nyugdíjtörvényét életbeléptető rendeletet előkészítő értekezleteken. Megemlékezett azokról a támadásokról, amelyek az előbb említett törvénnyel kapcsolatosan közjegyzői kart ügyvédek részéről érték s hangsúlyozta ezzel kapcsolatban, hogy ezek a támadások a jogos alapot nélkülözik, mivel az újabb hatáskör kiterjesztések a közjegyzők részére csupán munkatöbbletet szereztek, de jövedelemtöbbletet semmi esetre sem, mivel az újabb hatáskörökben aránytalanul sok munkát kell díjtalanul

végezniök. Hivatkozott arra, hogy a közjegyzői rendtartás intézkedései javarészen elavultak s kívánatosnak tartaná a modern kor követelményeinek megfelelő új közjegyzői rendtartás megalkotását. E vonatkozásban az előkészítés terén fontos szerepe lenne az Országos Egyesületnek.

A nagy tetszéssel fogadott elnöki megnyitó után dr. *Kepes* János székesfehérvári kir. közjegyző szólal fel az elnöki megnyitó befejező részéhez s azt a véleményét nyilvánította, hogy a jelenlegi viszonyok a közjegyzői rendtartás reformjának napirendre tűzésére nem alkalmasak. E felszólalásra az elnök kijelentette, hogy a maga részéről is csupán az Országos Egyesület előkészítő tevékenységét tartaná ezidőszerint aktuálisnak.

Dr. *Sümeghi* László az Országos Egyesület titkára terjesztette elő ezután a nagy körültekintéssel egybeállított titkári jelentést, amelyben hangsúlyozta, hogy az Országos Egyesület az elmúlt évben sem mulasztott el egyetlen alkalmat sem az irányban, hogy a magyar közjegyzői kar egyetemleges erkölcsi és anyagi érdekeit meg ne védte volna. E tekintetben a központi választmány ülésein és a vándorgyűlésen megvitatta a közjegyzőséget érdeklő fontos kérdéseket s azok határozatai alapján gyorsan és eréllyel járt el a hatóságoknál és az igazságügyi kormányzatnál. A törvényelőkészítő értekezleteken is véleményét nyilvánította az egyesület elnöksége útján, amely véleményt az igazságügyi kormány lehetőleg figyelembe is vett.

A törvénykezés egyszerűsítéséről szóló 1930. évi XXXIV. törvénycikkkel kapcsolatosan örvendetesen állapítja meg a jelentés a közjegyzői kar régi kívánságának honorálását, amely szerint óvásokat nem csak a közjegyzők vagy helyettesek, hanem a jelöltek is felvehetnek s hogy a hagyatékátadó végzés jogerőre emelkedése után a hosszadalmas és körülményes illetékkiszabási eljárás bevétele nélkül azonnal átteendő a telekkönyvi hatósághoz. E törvény rendelkezéseivel kapcsolatosan a közjegyzőséget ért támadásokkal a jelentés a következőkben foglalkozik:

„A közjegyző és ügyvéd közötti jogviszonyt és a harmónikus működést zavarták ezek az intézkedések és az ügyvédség teljesen indokolatlanul harci riadót fújt közgyűlésein és értekezletein, sőt a parlamentben képviselői útján is állandóan hangoztatja, hogy az igazságügyi kormányzat mindenkoron az ügyvédség rovására és a közjegyzőség javára hozza meg a törvény és rendelet intézkedéseit. Különös sérelmet látnak abban, hogy az 54. § szerint a házassági

bontóperekben a meghatalmazásukat közjegyző előtt kell hitelesíteni.

Gyűlölködő harci kirohanásaiknak azonban semmi alapjuk nincsen. Anyagiakban ezek az intézkedések vajmi keveset hoznak a közjegyzőségnek. 90%-a ingyenes munka, mégpedig elég körülményes, hosszabb időt igénybe vevő és e mellett felelősségteljes kötelezettséget háritott reánk. A nem ingyenes munkát pedig olyan kevés díjazásban részesít bennünket, hogy majdnem semmit mondó előnyöket biztosít a részünkre,

A meghatalmazáson a kötelező közjegyzői hitelesítés elrendelését mi ugyan sohasem kérelmeztük és tudjuk, hogy ezen törvényes intézkedés meghozatalára az ügyvédség szolgáltatott okot.

Ellenben nem veszi észre az ügyvédség az 54. § ama reánk nézve elszomorító és káros intézkedését, hogy a közjegyzői és járásbirósági székhelyeken kívül eső községben a községi előjáróság is hitelesítheti ezeken a meghatalmazásokon a fél névalírását, ami a közjegyzőség hatáskörének igen szomorú megcsorbitása és súlyos praecedens képez a közhitelesség rovására.

Szolgáljon azonban a közjegyzőség intézményének elégtételül azon körülmény, hogy a törvény eme intézkedései azon elég rövid idő óta, amióta hatályában van a jogszolgáltatás terén rendkívül beváltak, ezt a bíróságok és maga az igazságügyminiszter úr is elismerte.

Nagy örömmel emlékezik meg ezután a jelentés a közjegyzői nyugdíjtörvény életbeléptetéséről s ezzel kapcsolatosan köszönettel adózik dr. *Zsitvay* Tibor igazságügyminiszternek, akinek legelső tevékenysége közé tartozott e törvény megalkotása s nagy elismeréssel nyilatkozik a törvény, illetve az életbeléptetési rendelet előkészítése terén dr. *Galánffy* János debreceni közjegyzői kamarai elnöknek szakszerű és fáradhatatlan tevékenységéről.

A múltévi szombathelyi vándorgyűlés lefolyásáról számol be ezután a jelentés, köszönettel adózva annak előkészítése tekintetében dr. *Pottyondy* Béla szombathelyi kamarai elnök, valamint dr. *Gallus* Sándor és dr. *Östör* Lajos soproni közjegyzők fáradhatatlan tevékenységéről. A közjegyzői állások további szaporítása ellen és a közjegyzői kinevezéseknél a helyettesek nagyobb arányú figyelembevételére érdekében emel szót még a jelentés, majd megemlékezik az 1930. évben történt új kinevezések, áthelyezések, elhalálozások és kitüntetésekéről, valamint arról is hogy az egyesület

alelnöke dr. Szécsi Ferenc nem régen ülte meg értékes irói működésének 50-ik évfordulóját. Végül indítványozta a titkár, hogy 1931. évi vándorgyűlést május hó 31. napján Lillafüreden tartsák meg.

A közgyűlés a tartalmas titkári jelentést egyhangúlag elfogadta s hasonlóan az 1931. évi vándorgyűlés helyére és idejére vonatkozó titkári indítványt is.

Dr. Rónay Tibor egyesületi pénztáros terjesztette ezután elő az 1930. évi mérleget, zárszámadást s a pénztár megvizsgálásáról szóló számvizsgálói jelentést, valamint az 1931. évi költség előirányzatot. A zárszámadás szerint az 1929. évi pénztári maradvány 3642 pengő 23 fillér, tagdíj bevétel 1930. évben 5844 pengő 58 fillér, kamatok és vegyes bevételek címén befolyt 279 pengő 52 fillér, vagyis az összes bevétel 9766 pengő 23 fillér. Irodai kiadások, nyomtatványok, póstadíjak és más kiadások címén kiadás volt összesen 255 pengő 57 fillér, a közlöny nyomtatási és expediálási költsége volt 5292 pengő 52 fillér, úgy hogy az 1931. évre pénztári maradványként 4222 pengő 14 fillér jelentkezik. Bejelentette továbbá a pénztáros, hogy az egyesületnek hátralékos tagdíjak címén 1566 pengő követelése áll fenn.

A pénztári jelentéshez dr. Pottyondy Béla szombathelyi kamarai elnök szólalt fel s arra hivatkozással, hogy az immár életbe lépett nyugdíjtörvény a Közjegyzői Közlöny részére is jelentős igénybevételt fog jelenteni, kívánatosnak tartaná, hogy a Közlöny előállítási költségei a nyugdíjintézet terhére utaltassanak át s ennek következményeként az egyesület tagsági díjai szállítsanak le.

Dr. Lázár Ferenc elnök felvilágosító szavai után a közgyűlés akként határozott, hogy a Közjegyzői Közlönyre vonatkozólag az egyesület tulajdonjogát fenntartja s annak idején csupán anyagi támogatást fog igényelni a nyugdíjintézettől.

Bejelentette végül az elnök, hogy a közgyűléshez csupán egy indítvány érkezett dr. Barcs Ernő budapesti kir. közjegyző részéről, aki a kereskedelmi árveréseknél a székesőváros területén az árverési csarnok hatáskörének megszüntetését szorgalmazza. Az ez irányú írásban is megokolt indítványt az egyesület memorandum formájában illetékes helyre fogja eljuttatni.

A közgyűlés tárgysorozata ezzel kimerülván, az elnök a közgyűlést berekesztette.

A Budapesti Kamara Közgyűlése.

A budapesti királyi közjegyzői kamara évi rendes közgyűlését ez évi március hó 22. napján délelőtt fél tíz órakor tartotta meg a budapesti törvényszék emeleti tanácstermében. A közgyűlés tárgysorozatát *Janits* Imre dr. kamarai elnök megnyitó beszéde vezette be, mely ezuttal is méltán számot tartott a kamara nagy számban megjelent tagjainak állandó érdeklődésére. A megnyitó beszéd bevezető része a következő volt:

„Ha tüzetes visszapillantást vetek a lefolyt esztendő eseményeire, az ott szerzett tapasztalatok alapján arra a konklúzióra jutok, hogy a közjegyzői karnak a jogszolgáltatás terén elfoglalt, ellentétes áramlatok közé ékelt, izolált helyzeténél fogva egyedül saját erejére kell támaszkodnia, mert abból a fojtott légkörből, melyben jelenleg vagyunk, a kibontakozást csak az által vélem elérhetőnek, ha az egymás elleni törtéteseknek erélyesen gátat vetni, a közvéleményben itt-ott megnyilatkozó kedvezőtlen megítélést az igazságnak megfelelő felvilágosítással eloszlatni, a közönség bizalmára magunkat érdemessé tenni és azt jövőre is megtartani igyekszünk.

Nem akarok pessimistikus alaphangot megütni, mert érzem, hogy a mostani időben bátorításra és nem kishitűségre van szükségünk, de másrészt nem hallgathatom el azt a rideg valóságot, hogy megnehezült az idők járása felettünk, a létért való küzdelemben arcunkra barázdákat von a gond, a gazdasági krízis, a mindinkább súlyosbodó és egyre szaporodó szinte elviselhetetlen közterhek oly viszonyokat teremtettek, melyek a társadalom minden rétegében és így a mi működési körünkben is eddig soha nem tapasztalt mértékben éreztetik nyomasztó hatásukat.“

A megnyitó beszéd további részében foglalkozott az elnök a törvénykezés egyszerűsítéséről szóló törvény tárgyában az általa egybehívott, ez évi februárius hó 10. napján megtartott értekezlettel s ezen az értekezleten létrejött elvi megállapodásokat magában foglaló, Körössy Bertalan dr. budapesti királyi közjegyző által egybeállított s e Közlöny múlt számában megjelent értékes tanulmánnyal. Magára a törvényre vonatkozólag a megnyitó beszéd a következőket állapítja meg:

„A hivatkozott törvénynek minket érintő anyagi vonatkozásairól csak annyit jegyzek meg, hogy úgy a magam, valamint

egy-kartársainknak közel három hónapra terjedő tapasztalatai szerint csalódás érhet bennünket, mert az elhagyásra és az elhagyás tartamára vonatkozó bizonyítás felvételi esetek nagyobb részében ingyenes munkát kell végeznünk, ami karunknak újabb megterhelését jelenti. Hitem és meggyőződésem, hogy igen t. Kartársaim ezt a huzamos időt igénylő díjmentes munkát lojális kötelesség-érzettel fogják teljesíteni, mert a közjegyzői kar, áthatva a nemes közérdek szolgálatának szeretetétől, a szociális feladatok vállalása elől soha el nem zárkozott; azonban aggodalommal tölt el bennünket az említett törvény 54 §-ának ama rendelkezése, mely szerint: „ha a házafél járásbíró vagy közjegyző székhelyén kívül lakik, az ügyvédi meghatalmazás névaláírását vagy kézjegyét a községi előljáróság is hitelesítheti.“

Ez a hitelesítési novum rést üt a közjegyzői törvényen, intézményünk fejlődésének gyengítésére vezet, és egy veszedelmes praecedensnek tág kaput nyit.

Pedig ha végig tekintünk az európai államok magánjogi törvényalkotásainak sorozatán, azt látjuk, hogy az ókori klasszikus törvényhozás hazájában Itáliában, Németországban, Svájcban és a többi nyugati államokban a törvényesen szabályozott közjegyzői hatáskört eddig sehol nem szűkítették s a közjegyzői intézményt retrográd irányban meg nem bénították.

A hírlapi tudósítások szerint az ügyvédi kar tagjai az egyszerűsítési törvénnyel szemben éles kritikai álláspontra helyezkedtek s az ez ügyben megtartott gyűléseken az igazságügyi bürokráciának hibás intézkedéseiből származó gravamenekről szónokoltak, az ügyvédi kamara pedig közzétett idei évi jelentésében, valamint az utóbb megtartott közgyűlésben is többek között a közjegyzői hatáskör kiterjesztése ellen tiltakozott, holott az okirati kényszerről szóló törvényjavaslatot a képviselőház igazságügyi bizottságában kifejtett heves ellenzés folytán immár elejtettnek tekinthetjük.

Tagadhatatlan, hogy hazai törvényeinkben ügyvédellenes tendenciót felfedezni nem lehet és tapasztalati tény, hogy a parlamentben az igazságügyi javaslatok az ügyvédi kar szempontjából mindig kedvező figyelembe vételben részesülnek, miért is komolyan senki sem állíthatja, hogy a közjegyzők a törvényhozásban favorizáltak szerepét töltik be. Az ügyvédek beteg anyagi helyzetét főleg a fővárosban és a vidék nagyobb városaiban való túlszűfolttság okozza, ezt a bajt azonban a közjegyzők is érzik, különösen itt a fővárosban, hol tíz éven belül a közjegyzők száma majdnem a két-

szeresére emelkedett. Mi az ügyvédi kar mint testvéregyesület iránt igaz lojalitással viseltetünk, ettől nem térünk el a jövőben sem, de karunk iránti elengedhetetlen kötelességünk, hogy méltósággal és fáradhatatlan akaraterővel védekezünk minden olyan támadás ellen, mely létérdekeink veszélyeztetésére irányul.“

Megállapítja a továbbiakban az elnöki megnyitó, hogy a közjegyzői kar az igazságügyminiszter részéről állandó és jóindulatú támogatásban részesül, ezt a jövőben különösen abban az irányban kéri, hogy a közjegyzői állások betöltésénél a régi érdemes helyettesek igényjogosultsága a politikai szempontok kikapcsolásával kellő figyelemben részesüljön. Megemlékezik majd a közjegyzők és jelöltek nyugdíj-szabályzatának életbeléptetéséről s arról, hogy az alakuló közgyűlés előreláthatólag ez évi április hó második felére lesz egybehíva. Végül buzdítja a kamara tagjait, hogy ezer éves történelmünk hagyományainak tiszteletben tartásához hűségesen ragaszkodjanak s igyekezzenek beváltani azokat a reményeket, amelyeket a közéleti morál és a nemes közérdek a közjegyzői hivatáshoz fűznek.

Az értékes gondolatokban gazdag, a nemes és puritán gondolkodást visszatükröző elnöki megnyitót a közgyűlésen jelen voltak nagy tetszéssel és éljenzéssel fogadták.

Az évi jelentés előterjesztése előtt dr. Lipcsey Péter is megemlékezett azokról a támadásokról, amelyek újabban a közjegyzői kart az ügyvédek részéről érték. Hangsúlyozta, hogy ezek a támadások alaptalanok és illojalisak. A közjegyzői kar a rendelkezésére álló eszközökkel mindig készséggel sietett az ügyvédi érdekek megvédésére s különösen küzdött és küzd az ügyvédi érdekeket is veszélyeztető jegyzői magánmunkálatok ellen. Ez az őszinte együttérzés ilyen alaptalan támadásokat nem indokol. Amikor tehát ezek ellen tiltakozó szavát felemeli, megállapítani kívánja, hogy ezek a támadások a jogszolgáltatásban kongruens együttműködésre hivatott testvérkarral való évtizedes jóviszonyt bontják meg anélkül, hogy az ügyvédség elismerten nehéz helyzetén segítenének.

A kamara 1930. évi jelentését terjesztette ezután elő dr. Lipcsey Péter egri k. közjegyző, kamarai titkár. A jelentés megemlékezik mindenekelőtt dr. Band Lajos, Sztranyavszky Géza, dr. Farnek László, és dr. Horváth Kálmán kamarai tagok elhalálózásáról s érdemeik méltatása után indítványozta, hogy emléküket az ülés jegyzőkönyvében örökíttessék meg. Beszámol az időközi át-helyezések és kinevezésekről s arról, hogy a Budapest III. kerüle-

tében rendszeresített második közjegyzői állás megüresedvén, azt az igazságügyminiszter beszüntette. Reményét fejezi ki a jelentés az irányban, hogy ezt a beszüntetést más újonnan rendszeresített és megfelelő egyszisztenciát nem nyújtó állások beszüntetése fogja követni. Az új fővárosi törvény rendelkezései szerint a székesfőváros törvényhatósági bizottságában a budapesti közjegyzői kamara részéről rendes tagsági helyre dr. Janits Imre kamarai elnököt, a póttagsági helyre pedig dr. Hedry Aladár budapesti kir. közjegyzőt választották meg. A kamara tagjait ért legfelsőbb kitüntetések közlése után a kamara tevékenységéről számol be a jelentés, amely szerint a kamarához a múlt év folyamán összesen 1235 beadvány érkezett, panaszt 38 esetben adtak be, amelyek közül 3 a fegyelmi bírósághoz tétetett át.

A kamara területén működő közjegyzők ügyforgalmi összesítő kimutatása a jelentés szerint az elmúlt év adataival összehasonlítva a következő:

	1930. évben	1929. évben
Ügykönyvi bevezetés	31988	33215
óvás	77930	82052
az örökösödési lajstromba bevezetések száma	37541	42456
birói megbízások száma	606	482
másolat, keresk. könyvkivonat hitelesítésének jegyzékében bevezetések száma	34039	36985
fordítások száma	1500	1651
magánbeadványok száma	3991	3829
az érdemleges örökösödési ügyek száma	14413	15655

Az örökösödési ügyek lajstromába bevezetett 37541 haláleset felvétellel kapcsolatosan csupán 14413 esetben indult meg az eljárás, amíg 23168 esetben a haláleset felvétel eljárás nélkül terjesztetett be a hagyatéki bírósághoz. Ekként tehát az esetek 61.6%-ában nem volt örökösödési eljárás, vagyis a kamara területén működő közjegyzőknek e feltűnően nagy százalékban kellett minden ellenszolgáltatás nélkül a haláleset felvételek kezelésével és beterjesztésével kapcsolatos, nem kis mérvű teendőket elvégezni.

Hatalmas csökkenés mutatkozik az ügyforgalom terén, az érdemleges okiratoknál. Ugyyszólván csak családi vonatkozású okiratok

fordulnak elő, azok is elenyésző csekély számban. Az ingatlanok értékének katasztrófális leszállása, a jövedelemnek csökkenését ugye téren, mint a hagyatéki ügyekben is jelentősen fokozza.

Nagy elismeréssel emlékezik meg ezután a jelentés az igazságügyminisztérium törvényelőkészítő osztályának s az ennek élén álló Vladár Gábor miniszteri tanácsosnak nagyarányú és értékes munkásságáról, amellyel a gazdasági válság minden irányu kártétel leít hatásukban csökkenteni, erejükben letompítani igyekeznek. Megemlékezik ennek rendjén a törvénykezés egyszerűsítéséről szóló törvényről, melyre nemcsak a bíróság tehermentesítése, de a célból is szükség volt, hogy a jogszolgáltatásban előforduló és jogbizonytalanságot okozó törvényes rendelkezések módosítsanak. Jólesően állapítja meg a jelentés, hogy e törvény megalkotásánál a kamara és a titkár felterjesztéseit az igazságügyminisztérium több vonatkozásban honorálta, rá mutat azonban arra, hogy a Te. tulajdonképeni célját akkor érné el, ha a bizonyítékok szolgáltatása terén a tanuzási kört szűkítenék, az okirati bizonyítás terét pedig tágítanák. Ez okból sürgeti a jelentés az okirati kényszerről szóló törvényjavaslatnak a kamarák előterjesztései alapján való módosított formában a képviselőházhoz való újabb benyújtását. Ezzel kapcsolatosan megállapítja, hogy a községi jegyzők hivatása nem az okirat szerkesztés s nem a beadványok készítése, hanem a község vezetése. A közérdek sérelmét jelenti, ha őket tulajdonképeni hivatásuktól elvonva a legtöbb esetben jogbizonytalanságot okozó okiratok és beadványok szerkesztésére feljogosítják.

Az utóbbi közjegyzői kinevezéseknél meglehetősen háttérbe szorult régi helyettesek érdekében emel szót a jelentés, kérve, hogy az újabb kinevezéseknél a helyettesek jogos igénye figyelembe vételessék.

Beszámol ezután a jelentés az elmúlt évben Szombathelyen tartott szépsikerü közjegyzői vándorgyűlésről, a nyugdíjügyben az elmúlt év április hó 25. napján az igazságügyminisztériumban tartott értekezletről, ezt követőleg az ugyanott a törvénykezés egyszerűsítéséről és az okirati kényszerről szóló törvényjavaslatok tárgyában tartott értekezletről s e két javaslatra vonatkozólag a titkár által a Magyar Jogászegyletben tartott előadásról.

Megemlékezik a továbbiakban a jelentés arról, hogy a kamara a múlt év november 29. napján tartott ülésében foglalkozott a nyugdíj törvény életbeléptetése tárgyában elkészült és véleményezés végett megküldött rendelettervezettel s arra vonatkozóan a társ-

kamarákkal közösen szerkesztett a titkár és dr. Körössy Bertalan által egybeállított felterjesztésben tette meg részletes észrevételeit. A nyugdíjtörvény életbeléptetésével kapcsolatosan nagy elismeréssel emlékezik meg a jelentés e törvény megvalósítása tekintetében a debreceni kamara érdemes elnökének dr. Galánffy Jánosnak nagyarányú és értékes tevékenységéről. Végül hasonlóan nagy elismeréssel honorálja a jelentés dr. Körössy Bertalannak a közjegyzőséget érintő minden kérdésben, különösen pedig a Te. helyes értelmezése és gyakorlati alkalmazása kérdésében kifejtett fáradhatatlan munkásságát, melynek beszédes dokumentuma a közlöny mult számában megjelent minden kérdésben megfelelő tájékoztatást nyújtó közlemény.

A nagy gonddal és munkával egybeállított évi jelentést a közgyűlés egyhangulag elfogadta.

Dr. Janits Imre elnök indítványára a közgyűlés az évi jelentés gondos és tartalmas összeállításáért Lipcsey Péter titkárnak köszönetet szavazott, majd dr. Hedry Aladár terjesztette elő a pénztár felülvizsgálásáról szóló jelentést, amit a közgyűlés szintén egyhangulag elfogadott.

Ezután a választásokat ejtették meg, amelynek eredményét a szavazatszedő küldöttség jelentése alapján az elnök enuniciálta. E szerint leadtak összesen 44 érvényes szavazatot, amelyek lényegtelenebb eltérésekkel a szavazás eredményeként jelentkező következő listára estek: elnök: dr. Janits Imre, elnökhelyettes dr. Holitscher Szigfrid, titkár: dr. Lipcsey Péter, választmányi rendes tagok: dr. Fodor Antal, dr. Hedry Aladár, dr. Joannovits Jenő, dr. Körössy Bertalan, dr. Lázár Ferenc, dr. Lehotzky Antal, póttagok: dr. Benkő Lajos és dr. Fekete László, aki a választmányba az elhunyt dr. Horváth Kálmán helyébe új tagként került be.

Mivel indítványt a közgyűlésre be nem jelentettek a tárgyszorozat kimerülésére tekintettel az elnök megköszönve a tagok érdeklődését s a tisztikar és választmány nevében a megválasztásban megnyilvánult bizalmat, a közgyűlést berekesztette.

„A kir. Közjegyzőkről szóló 1874:XXXV. és az ennek módosítása és kiegészítése tárgyában hozott 1886:VII. törvénycikkek mai érvényükben.“

Dr. Berzsenyi László, keszthelyi kir. közjegyző könyve.

Kétségtelen, hogy jogéletünk és pedig úgy a törvényhozás mint a jogalkalmazás átmeneti állapotban van. Egész Európa világnézetek összeütkezésének szintere lett. Hazánkon cyclon száguldott keresztül és rengeteg pusztítást vitt végbe. Jogéletünk, legerősebb törzsei derékban törtek ketté. A régi hatalmas fák helyén vékony ojtványok szöktek sudárba és az ég megáldotta és újra megnövesztette őket.

A kir. közjegyzőség intézményét is végpusztulással fenyegették az alvilág felszabadult borzalmait, de éppen ez az aránylag fiatal átültetés idegen jogrendszerekből állította ki legsértetlenebbül a vihar dulását. Igaz viszont, hogy a gazdaságpolitikai szükségesség éppen a megelőző jogvédelem terén kívánna sürgős reformokat, melyek meghozatalát az igazságügy és belpolitika vizeit kavargó ellentétes áramlatok késleltetik, mégis talán kissé gyorsabb ütemben való fejlődés volna kívánatos.

Helyesen mutatott rá az országos egyesület mult évi közgyűlésén Dr. Tellmann Sándor t. barátom arra, hogy a közjegyzői intézmény fejlődése érdekében annak népszerűsítésére kell törekedni és pedig nemcsak a szakirodalomban, hanem a nagy nyilvánosság előtt is, a hírlapok útján. Mi történt ebben az irányban, nem tudom, nem áll innen módomban meghígyelni.

Az én lapom, a „Nemzeti Ujság“ az okirati kényszer megboldogult javaslatával kapcsolatban közölte az én cikkemet, mely a megelőző jogvédelem és ennek legfőbb szerve: a kir. közjegyzőség fontosságával foglalkozott. Ennek a cikknek az érdekességét és értékét nemzetközileg is elismert nagyságunk, néhai Magyary Géza, a polgári perjog és perenkívüli eljárás egyetemi professzora hozzám intézett levelében kiemelte, amire mindenkor büszke leszek. Mi lett ennek a cikknek hatása a publicistikában? Dr. Koncz János az országos jegyzőegyesület elnöke a falusi jegyzők fegyvertárából ismert érvekkel ment neki és még azt az állítást is megkockáztatta, hogy ők, t. i. a falusi jegyzők jobban értenek az okiratszerkesztéshez, mert jobban ismerik a népet,

annak érdekeit és nem csinálnak annyi baklövést, mint a közjegyzők, olcsóbban is dolgoznak s mindig kéznél vannak. Harsányi Lajos, az ismert kitűnő író is megeresztett ugyanabban a lapban egy „Falusi levelet“ a falusi jegyzők mellett és a kir. közjegyzők ellen. A replikát már nem találta érdemesnek a lap közölni, talán mert a megszállott területbeli közjegyzőt nem tartotta illetékesnek a magyar kir. közjegyzői kar védelmére. Én azonban épen ezért talán elfogulatlanabb vagyok és olyanforma az érzésem, mint a mérnöké, aki a gépkiallításon pompázó csodaműveit a technikának látja és szerkezeteket szakértően megbírálja, de azokat működésükben nem látja. Én is látom a magyar jogélet fejlődését, ismerem az új jogszabályokat, de nem élhetvén velök, csak kívülről ítélném meg őket.

Igy hát még csak azt említem meg, hogy Sz városban jártamban sokszor „jegyző“ vagy épen „főjegyző“ úrnak szólítanak meg s egy plébános ismerősöm egész komolyan kérdezte, hogy mi is tulajdonképen a közjegyző feladata. Így már érthető a „Falusi levél.“

Ezek után áttérek t. barátom Dr. Berzsenyi László könyvének bírálatára, mely sovány szakirodalmunk terén eseményt jelent.

Miként a régi „Móricz“, törvényszöveget, rendeleteket, joggyakorlatot és iratmintákat ad. Az érvényben levő anyagot helyesen és teljesen válogatja össze. Talán csak a fegyelmi eljárás joggyakorlata lehetne kimerítőbb, de ennek összeállítása a megmaradt kamarák irattárainak alapos feldolgozása útján volna lehetséges, amit egy elfoglalt embertől nem lehet megkívánni.

Különös előnye a műnek, hogy egységes átgondolásban vörös fonálként húzódik rajta végig a megelőző jogvédelem fontosságának kiemelése. E célból a közjegyzői hatáskört tárgyzó fejezet elején (48—51 l.) figyelemre méltó fejtegetést közöl s rámutat többek közt a 71, 72, 75, 113, 129 lapokon is a megelőző jogvédelem szempontjaira.

Szigoru erkölcsi felfogására is dicsérőleg kell rámutatnunk, (pl. 131 l.) viszont nem osztjuk a magánokiratokra vonatkozó orthodox álláspontját. Szerintünk a magánokiratok felvételének megengedése, ha a díjszabásban nem tétetnék különbség a kétféle okirat közt, nagyban tágítaná a közjegyző hatáskörét és növelné népszerűségét, sőt lassankint megszokottá tenné a közokirati formát és annak elterjedésére vezetne. Ezt saját tapasztalatomból mondhatom. De nem is találunk egyhamar példát a külföldi intéz-

mények terén hasonló tilalomra. Helyeselhető a szerzőnek állásfoglalása a közjegyzők passiv választói jogosultsága mellett is. Az osztrákok ezt a kérdést már megoldották s ma Dr. Hueber közjegyző tagja az osztrák nemzetgyűlésnek. Néhány hétig az igazságügyminiszterium élén is állott, de a pártküzdelmek elsodorták e pünkösdi királyságból. Az itteni Notariats Zeitungban már évek előtt kifejezést adtam abbeli véleményemnek, hogy igazságügyminiszternek legelfogulatlanabb, legpártatlanabb, tehát legalkalmasabb lenne egy közjegyző. Ma is fenntartom ezt a véleményemet és kívánom, hogy a magyar közjegyzői kar vívja ki mielőbb az országgyűlés képviselőházának tagságához való jogot a közjegyzők részére és érje el azt, hogy egy nagy tehetségű tagja üljön az igazságügyminiszteri székbe. Nagyon nagy hasznára válhatnék ott a jogfejlődésnek.

A könyvre visszatérve meg kell említenem, hogy pl. a 69 lapon a 68300/1914 I. M. R. és a 269 lapon a 2674/1914 sz. C. fegyelmi határozat szövegét nélkülözzük.

A könyv külalakja tetszetős, nyomása szép és tiszta, csupán a szerző megjegyzéseit kellett volna eltérő betűkkel szedetni.

E könyv hosszú címét sem tartom ügyesen megválasztottnak. Ha beköttem, mit irassak a kötés hátára? Elég lett volna: Közjegyzői rendtartás mai érvényében címét adni. Az osztrák kiadás címe: „Notariatsordnung“.

A könyv ára 32 pengő nagyon magas. Ez azonban a magyar szakirodalom betegsége és a kis példányszámban leli magyarázatát. Tudom, hogy a szerzőnek semmi haszna sincs a könyv kiadásából, pedig megérdemelné, hogy munkája és idővesztése elnyerje jutalmát. Ő azonban úgy külsejében, mint egyéniségében egészen Berzsenyi és ez a kemenesaljai nobilitás nyilatkozik meg munkája kiadásában is. Bárcsak a közjegyzői pályán találnák meg a régi magyar családok a teret, ahol a magyar nép kebelében és annak érdekében szolgálhatnák a hazát.

Berzsenyi László műve Dr. Tellmann Sándor „örökösödési eljárásával“ együtt, nélkülözhetetlen kézikönyve lesz minden közjegyzőnek, megbízható utmutatója az ifjabb jelölti és helyettesi nemzedéknek és talán — adja Isten! — megindítója a fiatalok szakirodalmi munkásságának. Amint értesülünk, a megszállott Erdély közjegyzői is segédkönyvül kívánják használni „Berzsenyit“ és valószínűleg forrásul fog szerepelni a közjegyzőintézményeknek a „regátba“ tervezett bevezetésénél.

Előszavában — és én ezzel végzem a bírálatot — helyesen mutat rá a szerző arra, hogy ő csak a gyakorlati munkát írta meg s hogy ezt egy elméleti műnek kell követnie.

A francia közjegyzőség évszázados irodalmi működését Amiard: „Recherches bibliographiques“ című könyve ismerteti: száz oldalon sorolja fel a francia közjegyzői szerzőket és azok műveinek címét! A közjegyzői jogot ugyanő öt hatalmas kötetben tárgyalja, de vannak más nagyobb és kisebb kiadások is.

A német irodalomban a múlt év végén elhunyt Dr. Hermann Oberneck: „Das Notariatsrecht“ című munkája vezet.

Az osztrákok most készülnek a szintén a legutóbbi hónapokban elköltözött Dr. Max Reich: „Das österreichische Notariat“ című nagy munkájának újabb kiadására.

A magyar közjegyzői intézménynek még nincs ily standard-műve, amely az okiratolás történeti fejlődésének előrebocsátásával a francia közjegyzőség egyik leszármazottját, a magyar kir. közjegyzőséget a jogtudomány mikroszkópja alá illesztve, részletesen megismerteiné annak helyzetét és működését a magyar jogrendszerben és jelentőségét a magyarság kulturális és gazdasági életében, nem mulasztván el az összehasonlító jogtudomány alkalmazását sem. Én mondom, hogy ez az összehasonlítás nem válnék a magyar nemzet szégyenére, mert a magyar közjegyzői jog a legjobban megközelíti az intézmény mintaszerűségét és előkelőségét. Sőt szeretném, ha a mű több nyelven jelennék meg mint egyik szerény, de erős harcosa a magyar igazságnak!

Az ilyen nagyszabású mű megírásához nem elég az idealizmus, a kar és a tárgy iránti szeretet és lelkesedés. Idő kell a források, különösen a könyvekben szegény, de többé-kevésbé értékes jogi vonatkozású cikkekben gazdag magyar szakirodalom tanulmányozásához. Testi és lelki nyugodtság kell, bizalom az ember saját erejében és a kar összetartásában és segítségében. Magyar talajon, aktív magyar közjegyzőnek kell azt megírnia, olyannak, akit a nehéz munka egy két évében ne kössön le túlságosan közjegyzői hivatása, de azért ment legyen a megélhetés legsúlyosabb gondjaitól.

Ha bírálatom felkelti a karban az érdeklődést, elhallgattatja a kételkedők és gáncoskodók, az irigyek és közömbösek rosszakaratu ellenvetéseit, akkor mihamarabb kitermel a kar erre hivatott közjegyzőt, akkor a „Magyar közjegyzői jog“ közeli megszületésében

nem kételkedem. És ebben az örvendetes tényben Berzsenyi László t. barátomnak és gyakorlati könyve megjelenésének nagy érdeme lesz. Habent sua fata libelli!
Kubinyi E.

Közlemények.

Az 1930. évi IV. törvénycikk. A magyar közjegyzőség történetének jelentős fordulópontjához érkeztünk el 1931. március 1-én, amikor a közjegyzők és közjegyzőjelöltek nyugdíjintézetéről szóló 1930. évi IV. törvénycikk az 1700/1931. I. M. rendelettel életbelépett. Több évtizedes akciónk hosszú sora előzte meg ennek a törvénynek megalkotását s a közjegyzői kar régi jogos kívánsága ment ezáltal teljesebbé.

Valóban lehetetlen s a közjegyzői kar presztizséhez sehogyszem méltó helyzet volt az, ami különben egyben eleven cáfolata is volt a közjegyzői állások dús jövedelmezőségéhez fűzött naiv hireszteléseknek, hogy a közjegyzői özvegyek és árvák felsegítésére külön kari és társadalmi akciókat kellett indítani. A közjegyzői hagyatékok bizony sokszor az özvegyek és árvák létminimumának biztosítására sem voltak elégségesek, úgy, hogy azoknak a lehetőség szerint kenyérkereső pályákon kellett elhelyezkedniök s ha ez nem sikerült, a rokonok, ismerősök és barátok támogatására voltak utalva.

Ezt a nem éppen dicsőségteljes állapotot szünteti meg az 1930. évi IV. t.-c., amely az özvegyek és árvák részére — természetesen a kar elég jelentős igénybevételével — elég jelentős nyugdíjat biztosít s ugyanezt megadja a kar nyugdíjjogosultságot elért s működését beszüntetett tagjainak is.

Amikor a kar szociális helyzetét jelentősen megjavító nyugdíjtörvény immár életbelépett, kötelességünknek tartjuk ehelyütt is a hála és köszönet hangján megemlékezni azokról, akik ennek a nemes szociális gondolatnak valósággá válásában buzgón és hatékonyan közreműködtek. Elsősorban meg kell emlékeznünk Zsitvay Tibor igazságügyminiszterről, aki mindjárt hivatalba lépése után felismervén a kérdés törvényes szabályozatlanságának súlyos hátrányait, benyújtotta s törvényerőre emelte az erre vonatkozó javaslatot. És meg kell emlékeznünk e törvény megalkotásáért fáradhatatlan buzgósággal küzdő számos kartársaink élén dr. Galánffy

Jánosról, a debreceni kamara nagyérdemű elnökéről, akinek a törvény, illetve az életbeléptetési rendelet technikai részének megalapozásában döntő és elhatározó szerepe volt.

Magát az életbeléptetési rendeletet részletesen ismertetni ezuttal feleslegesnek találjuk. Az a hivatalos lapban kartársaink rendelkezésére áll. Egyes vitára alkalmat nyújtó kérdésekkel való foglalkozás később amúgy is előreláthatólag aktuális lesz. Ezuttal csupán azt kívánjuk közölni, hogy az életbeléptetési rendelet 53. §-a szerint az 1931. év végéig havi 45 pengő összegben megállapított járulékot a tagok már 1931. április 1-től kezdve tartoznak fizetni az illetékes kamarák felszólítására s hogy a nyugdíjintézet alakuló közgyűlését a budapesti kamara elnöke köteles összehívni. Ennek a közgyűlésnek a tárgysorozatán fog szerepelni többek között megválasztani az elnököt, a négy rendes és két póttagból (egy-egy a jelöltek közül) álló intéző bizottságot s a két közjegyző s egy jelöltből álló ellenőrző bizottságot.

Értesülésünk szerint dr. Janits Imre a budapesti közjegyzői kamara elnöke a közgyűlést ez évi április hó 26. napjára fogja összehívni.

Halálozások. Dr. *Barna* Lajos sásdi kir. közjegyző Sásdon ez évi március hó 2-án elhalt. — Dr. *Horváth* Kálmán székesfehérvári közjegyző Székesfehérvárott ez évi március hó 15-én váratlanul elhunyt. Temetése e hó 18-án volt Budapesten a kerepesi temetőben a rokonok, barátok és kartársak nagy részvéte mellett. Elhunyt érdemes s mindenkinél osztatlan rokonszenvet szerzett kartársunkat, mint a budapesti kamarának választmányi tagját, annak nevében dr. *Fodor* Antal budapesti kir. közjegyző megható beszédben búcsúztatta el. Mindkét körünkből távozott kartársunk emlékét kegyelettel őrizzük meg.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter dr. *Antal* Gyula János békéscsabai kir. közjegyző helyetttest és dr. *Mázor* Elemér szarvasi gyakorló ügyvédei Békéscsabára, vitéz dr. *Barna* Lajos sásdi kir. közjegyzőhellyetttest pedig Sásdra kir. közjegyzőkké kinevezte.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter dr. *Henney* László szentesi és dr. *Jakab* Zoltán igali közjegyzőket saját kérelmükre kölcsönösen, dr. *Samassa* János rétsági kir. közjegyzőt a Zalaegerszegen ujonnan rendszeresített második közjegyzői állásra, dr. *Csiky* Ödön sárbogárdi kir. közjegyzőt Székesfehérvárra helyezte át.

Kitüntetések. Magyarország kormányzója a miniszterelnök előterjesztésére *Barcs* Béla és dr. *Stamberger* Ferenc budapesti kir. közjegyzőknek a közjegyzői pályán, illetve a közélet terén szerzett érdemeik elismerésül a magyar királyi kormányfőtanácsosi címet adományozta. Mindkét kiváló kartársunk hosszú évtizedek óta nagy tudással és képzettséggel működik a közjegyzői pályán s megérdemelt kitüntetésükről az egész magyar közjegyzői kar osztatlan örömmel vesz tudomást.

Az 1930:XXXIV. t.-c. 56. §-a és a helyhatósági bizonyítványok. Közlönyünk múlt számában megemlékeztünk arról, hogy a budapesti kerületi előljáróságok nemcsak az u. n. „első helyhatósági bizonyítványok”, hanem minden más hatósági ügyben szükséges helyhatósági bizonyítványok kiadását megtagadják azzal, hogy az ilyen helyhatósági bizonyítványokat a közjegyzői hatáskörbe tartozó tanúsítványok pótolják. Megemlékeztünk arról is, hogy az országos egyesület nevében annak elnöke, dr. *Lázár* Ferenc, Budapest székesfőváros polgármesterét megkereste a kerületi előljáróságok megfelelő utasítása végett. Erre a megkeresésre a polgármester a következő levélben válaszolt: „Méltóztattál felhívni az elnöki ügyosztály figyelmét a kerületi előljáróságoknak a házassági peres ügyekben szükséges bizonyítványok kiadása körüli gyakorlatára, amely nézeted szerint nem fedi a fennálló törvényes rendelkezéseket. Dr. *Barcs* Ernő kir. közjegyzőnek erre vonatkozó beadványát sürgős jelentés- és javaslattétel végett az elnöki osztály utján kiadtam a kerületi előljárók értekezlete elnökének. A mai nap folyamán ennek a javaslatnak a sürgős betervezése iránt intézkedtem és amint a kerületi előljárók értekezletének előterjesztése hozzám beérkezik, a szükséghez képest rendeletben fogom a kerületi előljáróságokat megfelelő eljárásra utasítani. Fogadd kiváló tiszteletem kifejezését, *Sipőcz* Jenő polgármester.” A fentiek után kétségtelen, hogy a budapesti kerületi előljáróságok az u. n. „első helyhatósági bizonyítvány”-tól eltekintve a házassági peres ügyekben szükséges más bizonyítványok kiállítását megtagadni nem fogják s mindez kétségtelen bizonyíték amellett is, hogy a közjegyzői kar nemcsak nem „rendezkedett be” minden helyhatósági bizonyítványt pótló tanúsítvány kiállítására, — amint azt az egyik jogi szaklap hasábjain megjelent cikk, a fentiek szerint természetesen minden alap nélkül — kifogásolta, hanem határozott és azonnali fellépésével a törvényes gyakorlat kialakulását maga kezdeményezte és eszközölte ki.

Új közjegyzői állás rendszeresítése. Az igazságügyminiszter a 7595/1931. I. M. rendeletével Zalaegerszeg székhellyel új közjegyzői állást rendszeresített. Ezen új rendszeresítéssel szemben is fenntartjuk azt a több ízben kifejezett álláspontunkat, mely szerint a jelenlegi nehéz viszonyok között új állás rendszeresítése csak kivételes esetben indokolt. Ezek közé a kivételes esetek közé a zalaegerszegi rendszeresítést annál kevésbé sorozhatjuk, mivel itt már 1925. évben történt újabb rendszeresítés, amely állást annak életképtelensége miatt rövidesen be kellett szüntetni. Hogy azóta ott olyan kedvezően javultak volna a viszonyok, azt valószínűnek semmiképp sem tarthatjuk.

Az 1931 évi vándorgyűlés. Az Országos Egyesület, amint ezt a közgyűlésről szóló tudósításunkban már jeleztük, ez évi vándorgyűlését május hó 31. napján Lillafüreden fogja megtartani. Az Országos Egyesület elnöksége ezúton kéri fel a kartársakat, hogy a vándorgyűlésre lehetőleg családtagjaikkal együtt minél számosabban és mielőbb jelentkezzenek. Aki a vándorgyűlésen előadást tartani kíván, az ebbeli szándékát szintén sürgősen jelentse be. Terjedelmesebb előadás a vándorgyűlésen egy, legfeljebb kettő lesz. Minden irányú bejelentések dr. Lázár Ferenc, az országos egyesület elnöke címére küldendők, aki minden irányú felvilágosítást is készséggel megad. A vándoregyesület részletes programját április végén fogják közzétenni.

Dijmegállapítási abuzusok. E közlöny hasábjain már több ízben szóvátettük a budapesti kir. törvényszék felfolyamodási bíróságának a közjegyzői díjak megállapítása kérdésében követett nemcsak túlrigorózus, de a díjrendelet intenzióival és rendelkezéseivel nem mindenben kongruáló gyakorlatot. Ujabbán ismét két ilyen határozatról kell megemlékeznünk. Az egyik a 21. Tf. 13.438/3/930. számú végzés, amely a közjegyző által felszámított 62 P költség helyett mindössze 30 fillér kész kiadást állapít meg azzal az indokolással, hogy a leltározott ingóságok javarészeire megállapítást nyert, — természetesen a tárgyalás rendjén — hogy azok nem az örökhagyó, hanem az özvegy tulajdonát képezik s hagyatékként csupán 76 P értékű ingóság maradván, ezután csak készkiadás jár és pedig semmi más, mint a jegyzőkönyvre ragasztott 30 fillér bélyeg. „Postabér kiadások“ felmerülésére ugyanis a végzés szavai szerint adat nincs, vagyis a felfolyamodási bíróság szerint a díjrendelet 24. §-a nem irányadó a díjak megállapításánál, holott a szerint a tárgyalás alá vont leltári cse-

levő érték a díjszámítás alapja s másrészt az idézések, megkeresések, jelentések, betérjesztések — portómentessége e részben engedélyezve nem lévén — csupán portóköltség megtérítése mellett expediálhatók s az ez irányú ténykedések tehát külön bizonyítás nélkül is igazolják a postabérkiadások felmerülését. — A másik végzés a 21 P. 1801/1931/6., amely a közjegyző által felszámított 566 P 28 f. díj helyett 387 P 42 f. összeget állapított meg s egyben a többletfizetés visszatérítésére kötelezi a közjegyzőt. A többlet díjat, amelyet a közjegyző az osztályos egyesség külön közjegyzői okiratba foglalt osztályos egyesség díja címén számított fel, amelyben az örökösök nemcsak a hagyatéki ingatlanok, hanem az örökösök nevén álló jutalékokra vonatkozólag is osztályt létesítettek, nem állapította meg azzal az indokolással, hogy a díjátalányért a közjegyző a hagyatéki tárgyalással összefüggő minden cselekményt teljesíteni köteles. Véleményünk szerint a közjegyzőnek a külön okirat díjára vonatkozólag birói megállapítást nem is kellett volna kérnie, ha azonban már kért, erre jogszerűen csak egy válasz lehetett: „ennek a díjnak a megállapítása a hagyatéki bíróság hatáskörébe nem tartozik.“

Szemelvények a jegyzői magánmunkálatokból. A községi jegyzők szabatos, nagy jogi tudást és lelkiismeretességet eláruló magánmunkálatából néhány újabb szemelvényt mutatunk be az alábbiakban az olvasónak:

I.

Átadási szerződés.

„Mely egyrésztől Honyák József (Sándor fia) másrészt Honyák Sándorné Horváth Ilona, Molnár Zsigmondné Honyák Anna fhomoki lakosok közt kötött meg. Honyák József ezennel átadom a fhomoki 134 sz. betétben 45, 46. hrsz. rét és kert ingatlanokból fele tulajdonomat ugyancsak a 47 hrsz. lakház udvar teréből fele tulajdonjogomat Vegerbauer Géza felől Honyák Sándorné Horváth Ilona és Molnár Zsigmondné Honyák Anna fhomoki lakosoknak 8,000.000 K értékben s megengedem, hogy javukra telekkönyvileg bekebelezethessék. Ezzel szemben Honyák Sándorné Horváth Ilona, Molnár Zsigmondné Honyák Anna átadjuk a 134. sz. betétben 45, 46. hrsz. számú Beltelkekből fele tulajdonjogunkat, a 47. hrsz. 19. sz. házat és ezen udvartérből fele tulajdonjogunkat Stankovits Mátyásné felől 20,000.000 K értékben Honyák Józsefnek s megengedjük, hogy javára telekkönyvileg bekebeleztesse. Mely

egyezségünk ekként megkötöttvén, mint anya és gyermekei közt felolvastatott, megértelmezve, helybenhagyatott és aláíratott. Fhomok, 1927. január 23-án. Honyák Sándorné s. k. Honyák József s. k. Molnár Zsigmondné s. k. Kovács István tanu s. k. Kontor Gyula tanu s. k.“

Az „átadás“ tárgyát képező ingatlanokra vonatkozó tkvi állapot az, hogy az ingatlanok $\frac{1}{6}$ — $\frac{1}{6}$ -od része állott H. József, H. Anna és H. Ilona, $\frac{3}{6}$ -od része pedig özv. Honyák Sándorné nevéen. A jegyző tehát a telekkönyv betekintésére sem vett magának fáradságot nem is szólva arról, hogy elfogadó nyilatkozat egyáltalában nincs s az egyik fél a szerződést alá sem irta. A díjakat természetesen a felektől beszédte, azonban 1927. óta a szerződést a telekkönyvhöz be nem nyújtotta s csak egy jelenleg folyamatban levő örökösödési eljárás rendjén került az elő.

II.

Ajándékozási szerződés.

„Alulírott tözvegy Horváth Istvánné szül. Szeder Katalin vajtai lakos, a tulajdonomat képező Vajta községi 5 és 591 tkvi betétben A. I. 1—3, II. 1—2 sor III. 1—2, + 1—3 A. I. 1—2 sor 121, 122, 3247, 3248, 3249, 1038, 1039 hrsz. alatt levő lakóházamat kertemet, Felsőpaskum földemet és kender földemet Foricsek Istvánné szül. Fábián Teréz vajtai lakosnak ajándékozom azon kikötéssel, hogy ezen ingatlanokért (egy olvashatatlan szó), mint az alább felsorolt ingóságokért köteles engem holtomig eltartani, betegségekben ápolni és elhalálozásom esetén tisztességesen eltemettetni valamint úgy elhalt férjem, mint én értem évenként 1 gyászmisé szolgáltatni és 50 pengőt Fábián Józsefnek egyszer és mindenkorra kifizetni. A háznál levő összes ingóságokat is Foricsek Istvánné szül. Fábián Teréz vajtai lakosnak ajándékozom, csupán 1 szekrény, 1 asztal, 2 szalmazsákot, 1 ládát, 4 zsákot, 2 dunnát, 4 vánkost Fábián Rozália férj. Balogh Józsefné hardi lakosnak és Szedlák Lajosné szül. Fábián Katalinnak ajándékozom. Szeder László simontornyai lakosnak pedig 1 divánt ajándékozom. Szeder Lászlótól követelésem van 100 pengő, ebből 50 pengőt elengedek neki és 50 pengőt pedig tartozik néhai Szeder István és néhai Szeder József gyermekeinek egyenlő arányban elosztani. A vajtai határban levő 490, 491 hrsz. a. Káposztás földemet, a 706 hrsz. a. Szérüskerti földemet $\frac{1}{8}$ -ad telek utáni osztatlan közös legelő illetőségemet Szedlák Lajosné szül. Fábián Katalin vajtai lakosnak

ajándékozom. A vajtai határban levő 3209/2 hrsz. a. Alsópáskum földemet Fábián Rozália férj. Balogh Józsefné Cece Hardi lakosnak ajándékozom. Végül kijelentem, hogy az ingatlanok, valamint az ingóságok ajándékozását örökre és visszavonhatlanul adtam a mai nappal fentnevezetteknek és jelen szerződésben foglaltaknak a megajándékozottak részére való telekkönyvi betáblázásába ezennel beleegyezésemet adom. Jelen ajándékozási szerződés a tanuk együttes jelenlétében felolvastatott, megmagyaráztatott és jóváhagyva aláíratott. Kelt Vajtán, 1930. szeptember hó 4-én. ++ Horváth Istvánné szül. Szeder Katalin néviró Stein István s. k. Előttünk, mint tanuk előtt: Stein István s. k. Szalay József s. k. Foricsek István s. k. Fábián Teréz s. k.“

Elfogadási nyilatkozat e szerződésen sincs. Két fél aláírása itt is hiányzik. Az okirat pár nappal az ajándékozó fél halála előtt kelt s tipikus példája az ujabban divatos u. n. örökösödési eljárást elhárítani célzó szerződés-tákolmányak.

III.

Végrendelet.

„Alulírott özv. Márk Józsefné szül. Szalay Rozália hegykői lakos teljes ép elmével és ésszel saját erős elhatározásomból, érezve folyton alább szálló egészségemet az általam e célra felkért tanuk együttes és folytonos jelenlétében az alábbi végrendeletet teszem. 1-ször. A hegykői 285 sz. betétben felvett 1—2 sorsz. 7/1 és 7/2 hrszámú beltelki szántó és rétből engem megillető összes tulajdonjándóságomat Somogyi Gyula községi jegyzőnek hagyományozom egészben teljes tulajdoni joggal örökre és visszavonhatlanul. Ezzel óhajtom megjutalmazni nevezett jegyző úrnak velünk szemben hosszú időn át mindig tanusított sok jóindulatát, szíves tanácsait és sok ügyes-bajos dolgaink elintézése körül teljesített fáradozásait, melyeket mindig önzellenül és díjtalanul végzett.

9.) A hagyatékomban található készpénz vagyonomról a következőkép rendelkezem. Készpénz vagyonom áll, a tulajdonomat és haszonélvezetemet képező ingatlanok után fizetendő évi haszonbér összegekből, melyek teljes egészében engem, illetve hagyatékomat illetik. Ezen itt felsorolt összegeknek, valamint a háznál netán található összegeknek felvételével, beszédésével és kezelésével Zsugonits Gézát bízom meg. Egyben rendelem, hogy a hagyatékomban lévő készpénzből Zsugonits Géza köteles férjem sírján felállított sírkőre nevemet is bevésetni, s közös sírhelyünket

célszerű vasráccsal bekerítettetni. Az ezen kiadások fedezése után megmaradó összegből fedezendő még Somogyi Gyula községi jegyző részére általam megállapított 150 azaz: Egyszázötven pengő a négy rendbeli végrendelet szerkesztési díja és egyéb költsége. Az ezen kifizetések után netán megmaradó összeg teljes egészében egyedül és kizárólag Zsugonits Gézárt illeti.

10.) Ezen 5 lapoldalra írott végrendeletem általam ekként megértetvén az általam értett magyar nyelven felolvastatott általam pedig annak kijelentése után, hogy ezen okirat az én végrendelezésemet tartalmazza — elfogadva aláíratott.

Kelt Hegykőn, 1930. évi március hó 17-én.

Márk Józsefné s. k.“

Ezen kivonatos másolatban közölt végrendelet aláírása után következik a négy tanu záradéka. A végrendelet 2 ívből áll. A második íven semmi más nincs, mint a kelet az aláírás s a tanu záradéka. A két ív csak közönséges ostyával van összeragasztva s az első ívet a végrendelező alá nem írta. A végrendeletet a jegyző írta, aki a végrendelet szerint hagyományos.

Rendeletek.

850/1931. M. E. sz. A csődönkívüli kényszeregyezési eljárásban az egyességi ajánlatra és az értékesítésre vonatkozó szabályok kiegészítése (B. K.)

1700/1931. I. M. sz. A kir. közjegyzők és közjegyzőjelöltek nyugdíjügyéről. (B. K.)

J u d i c a t u r a .

14. Házastárs elidegenítési ügyletének utólagos jóváhagyása. Az 1886:VII. t.-c. 23. §. b.) pontja értelmében ugyan a jogügylet érvényességéhez a házastársak között ingatlanvagyon elidegenítésére vonatkozó különös meghatalmazásoknál közjegyzői okirat szükséges,

az állandó birói gyakorlat azonban ezt a jogszabályt nem alkalmazza abban az esetben, ha a közjegyzői okirat hiányában az egyik házastárs a másik házastársnak a szerződés megkötése körül harmadik személlyel létesített megállapítását utólag jóváhagyta.

Ez a jóváhagyás nemcsak okiratban tett nyilatkozatban, hanem oly tényekben is nyilvánulhat, amelyekből a közjegyzői okiratba foglalt meghatalmazás nélkül eljáró házastárs által létesített ügylet-hez való utólagos hozzájárulás jogszerűen következtethető.

A felperes az alperest, mint az ingatlan vevőjét éveken át a megveit ingatlan békés birtokában meghagyta,

és az ügylet érvénytelenítése iránt ezt a pert csak nyolc év elmúltával indította meg.

A felelkezési bíróság ezekből a tényekből helyesen vonta le azt a jogi következtetést, hogy a felperes a férje által közjegyzői meghatalmazás nélkül létesített adásvételi ügylet-hez hozzájárult, az ingatlan eladását utólag jóváhagyta és a jogi tény a férjnek a ház eladására adott meghatalmazását és annak az 1886:VII. t.-c. értelmében közjegyzői okiratba való foglalását pótolja. (C. V. 2933/1930.)

15. Bontóper alatti együttélés. A felperesnek ama ténye, hogy az alperest saját lakásába visszafogadta és heteken át vele együttélt, a nemi érintkezés ténye nélkül is elégséges a Pp. 648. §. értelmében kibocsájtott birói felhívás hatálytalanítására. Ebből foly, hogy a kért tanubizonyítás mellőzésével a felelkezési bíróság eljárási jogszabályt nem sértett és az anyagi jogot is helyesen alkalmazta, mindön a felperest a H. T. 77. a.) pontjában meghatározott bontó ok elmellőzhetetlen alkatelemét képező joghatályos birói felhívás hiányában a felperest keresetével elutasította. (C. III. 976/1930.)

16. Közszerzemény. A kir. Kuria azt, hogy az örökhagyó nemes volt, a felelkezési bíróság ítéletében idevonatkozóan felhozott adatok s ezeken felül még a 44. sorsz. jegyzőkönyvhöz NB. 2. és NB. 3. ./- alatt csatolt hiteles anyakönyvi kivonatok alapján megállapította.

Az NB. 3. ./- alatt csatolt születési anyakönyvi kivonatból kitetszően ugyanis az 1832. évi születési és kereszteleési anyakönyv szerint az 1832. évi október hó 31-én született örökhagyó szülei-ként Nemes N. F. és Nemes N. Zs. vannak bejegyezve. az Nb. 2. ./- alatt csatolt házassági anyakönyvi kivonatból pedig kitűnik, hogy az előbb említett születési anyakönyvi kivonatban megnevezett szülők neve tulajdonképpen Nemes ifj. N. M. F. és Nemes N. M. Zs. volt, akik 1824. december 28-án kötöttek házasságot. Mivel ezek a bejegyzések oly időben történtek, amikor a nemesi rendhez való tartozás még szigorú nyilvántartás alatt állt, nem tehető

fel, hogy az anyakönyvekben az örökhagyó atya nemesnek lett volna feltüntetve, ha valóban nem lett volna az. (C. I. 7102/1929.)

17. Kötelesrész tulajdonkorlátozással elajándékozott ingatlanból. A megajándékozottak elidegenítési és terhelési tilalommal, valamint haszonélvezeti joggal terhelten kapták a kötelesrész sérelmével átruházott ingatlant. Vitás, hogy ennek értékelésénél a fenti tulajdonkorlátozások figyelembe veendők-e. A Kuria mellőzi a tulajdonjogkorlátozások figyelembevételét, mert:

A kötelesrész meghatározásánál nem mérlegelhető értékcsökkentő tényezőként az elidegenítési és terhelési tilalom, valamint a haszonélvezet fenntartása éppen úgy, mint az ajándékozott ingatlanok jövedelméből fedezhető eltartás költsége, mert ezek a tulajdonkorlátozások az ingatlanok állagának a kötelesrészre mérvado értékét nem csökkentették. (G. I. 5983/1928.)

18 Betétkönyv tulajdonjoga. Az állandó birói joggyakorlat szerint határozott névre szóló takarékpénztári betétkönyv tulajdonosául, harmadik személyek irányában az tekintendő, akinek nevére azt a takarékpénztár kiállította s akivel szemben a takarékpénztár, mint adós, jogviszonyba került, tekintet nélkül arra, hogy a befizetéseket ki teljesítette. Más személy tehát a névre szóló takarékpénztári betétkönyv tulajdonosául csak abban az esetben ismerhető el, ha bizonyítva van vagy az, hogy a betéti összeget a megnevezett egyén nevére, ennek hozzájárulásával, a sajátjából a tulajdonjoga fentartásával helyezte el a takarékpénztárba, vagy bizonyítva van az, hogy a takarékbetétkönyv tulajdonjogát, törvényes tulajdonszerzés útján megszerezte.

Minthogy pedig a fentiek szerint a takarékbetétkönyv tulajdonjoga kérdésében közömbös az, hogy ki fizette be a betéteket, így egymagában azt, hogy a betétkönyv ellenértékét utóbb váltói úton a felperestől hajlotta be a betétkönyvet kiállító pénztintézet, a végrehajtást szenvedő részére kiállított takarékbetétkönyv tulajdonjogának jogszerű megszerzését meg nem állapítja. (V. 3795—1930.)

19. Kártérítési házassági ígéret be nem tartása alapján. Az 1895. évi október 1-ével életbelépett 1894: XXI. t.-c. 143. §-a szerint a törvény életbelépte előtt létrejött eljegyzés összes joghatásai a most hivatkozott törvény rendelkezései szerint ítélendők meg.

A házasság kötésére irányuló egyező akarat minden további ünnepélyességi cselekmény nélkül is, a H. T. 3. §-ában megszabott igény érvényesítésére elégséges jogalap. Ebből okszerűleg

foly, hogy a felebbezési bíróság az anyagi jogot teljesen tévesen alkalmazta, amidőn a felperest a kötendő házasság okából tett kiadások megtérítésére és a kötendő házasság okából tett ajándékozásokra irányuló keresetével elutasította, mivel az alperes nem igazolta, hogy az eljegyzéstől való visszalépésre a felperes alapos okot szolgáltatott volna.

Mindezekre tekintettel a m. kir. Kuria a felperes által kötendő házasság céljából tett kiadások és az alperes részére kötendő házasság okából tett ajándékozások megtérítése fejében a Pp. 271. §-a értelmében egy összegben 2500 pengőt megítélendőnek talált. (K. III. 7459—1930.)

20. Üzletátruházás. Az üzletátruházás megállapításának nem fogalmi kelléke az, hogy az üzlethelyiség is átruháztassék, hanem az üzletátruházás megállapítható, ha az átruházás tárgyául szolgáló üzleti értékek a maguk összességében kereskedelmi üzlet folytatására alkalmasak; viszont a kereskedelmi üzlet átruházására alapított felelősségnek az 1908. évi LVII. t.-c. 1. §-a értelmében leendő megállapítását a birói árverésen történt szerzés sem zárja ki akkor, ha a birói árverés az üzletátruházás elpalástolására szolgált vagy ha az árverési vevő az árverés kieszközlése körül a felperes jogainak kijátszása végett csalárd módon járt el.

Minthogy pedig a már az eddigiekben megállapított azok a ténykörülmények:

hogy az adós A. J. az I. rendű alperessel való megállapodással a tartozásait messze meghaladó összegű váltót adott az ennek az alperesnek tulajdonában levő említett részvénytársaságnak és ugyanebben a megállapodásban üzleti hitelezőinek mellőzésével sógorának az üzletbe fektetett hozományát biztosította,

nemkülönben azok a tények, hogy az I. rendű alperes már az árverés előtt átvette A. J.-tól az üzletet és ennek felszerelését, az üzletet az árverésig zárva tartotta, az árverésen az üzleti berendezést megvette és átadta a családi összeköttetésénél fogva vélelmezendően az előzményekről tudomással bíró fiának a II. rendű alperesnek, aki vendéglői üzletét azonnal megnyitotta és tovább folytatja, —

kapcsolatban a fellebbezési bíróság által jelzett álláspontjánál fogva ki nem derített felperesek által bizonyítani kívánt azzal a ténykörülménnyel, hogy A. J. az üzlethez tartozó le nem foglalt ingóságokat is adott át az I. rendű alperesnek, —

alkalmasak lehetnek az árverési forma dacára a törvényben

meghatározott, a kereset jogalapjaként elsősorban érvényesített üzletátruházás fennforgásának megállapítására (C. IV. 5209/1929.)

21. Irott hitbér. Az irott hitbér a házassági vagyoni jog önálló intézménye s így helyes a fellebbezési bíróságnak az a kijelentése, hogy a hitbérjuttatás nem ajándékozás, amennyiben a hitbérenek jutalomképpen való felfogása s ingyenessége s ekként az ajándékozási elem kiemelése az irott-hitbér kötelezését nem teszi az ajándékozás szabályai alá eső jogügyletté.

Az adott esetben a felperes e hitbér-levél első részében irott-hitbért kötelezett az alperes javára s ezt nem befolyásolja az sem, hogy a felperes összes ingó és ingatlan vagyonát jelölte meg a hitbér tárgyául. Ez a rendelkezés csak annyiban lett volna hatálytalan, amennyiben köteles részt sértett volna.

Az irott hitbér is elvileg a házasság megszűnésekor válik esedékessé, azonban a törvény nem akadályozza a feleket abban, hogy az irott-hitbér kiszolgáltatását a házassági köteleknek csupán a szerződésben meghatározott keretben való megszűnése esetére korlátozzák.

Ez a korlátozás az adott esetben, a hitbérlevél első része szerint, abban jelentkezik, hogy az alperes csak akkor követelhetne volna az irott hitbér kiszolgáltatását, ha a házasság gyermek hátrahagyása nélkül — a felperes elhalálása által szűnt volna meg. A házasságnak bontás által való megszűnése tehát az adott esetben az irott-hitbér kiszolgáltatásának keretén kívül esik.

Az okirat tartalmának e helyes értelmét támogatja az okirat ama további kitétele is, hogy a megjelölt vagyon az alperest „a megjelölt körülmények közt történő elhalálásom esetére“ illeti meg kizárólagos tulajdonul.

Ezekből okszerűleg foly, hogy a házasság bírói felbontás folytán a hitbérenek az alperes részére a jelzett okiratban biztosítása hatálytalan, ami azonban nem zárja el az alperest attól, hogy a törvényes hitbért követelhesse.

A hitbér-levél második része sem örökösödési szerződés, hanem a kötelezett irott-hitbér kiszolgáltatásának további feltétele arra az esetre, ha a gyermekek az alperes „özvegysége“ idejében elhaltak volna, vagyis az alperes férjhezmenése esetén még ebben a másodlagos esetben sem illette volna meg a hitbérként megjelölt vagyon. Ezek a rendelkezések az irott-hitbér jogintézményével nem állnak ellentétben s így a felperes keresetének megfelelően a fellebbezési bíróság az anyagi jogot — a most kifejtettek értelmében

— helyesen alkalmazta, midőn a peresfelek között létrejött „hitbér-levél“-et hatályát veszítettnek mondotta ki. (Pp. 130. §. K. III. 1195/1930.)

22. Özvegyi jog korlátozása. Az özvegy saját vagyonának jövedelme az illő tartás meghatározásánál figyelembe jön ugyan, de csak a tartást kiegészítő tényezőként. Tehát az özvegyi tartás magára az özvegy vagyonának jövedelmére nem szorítható, hanem azt elsősorban és főként a hagyatéknak kell viselnie.

Ezek szerint az örökösök végrendelete abban a részében amely az alperest a hagyatékból való eltartástól elzárja, hatálytalan s az alperesnek ezzel a végrendeleti rendelkezéssel szemben joga van arra, hogy a hagyatéki jövedelméből illő tartást követeljen.

Ennek a jogának az alapján azonban az alperes a hagyatéki haszonélvezetében csak akkor maradhat bent, ha annak jövedelme illő tartásának mértékét nem haladja meg.

A hagyatéki ingóságokat s az alperes lakásszolgalmi jogával terhelt házbelsősegeken kívül 18 holdnyi mezőgazdasági birtokból, mintegy 1000 négyszögölnyi szőlőföldből s legelőilletőségből áll.

Ennek a vagyonnak a jövedelme, figyelemmel arra is, hogy az alperesnek magának is van mintegy 11 hold földje, a földmivessorban élő alperes illő tartásának mértékét lényegesen meghaladja.

Az alperes tehát nem tarthatja meg a hagyatéki haszonélvezetét, hanem az örökösöktől csak illő tartást s annak a hagyatéki ingatlanokon való biztosítását követelheti.

Az özvegyi jog korlátozásának hatálybalépését a következő gazdasági év kezdetéig a m. kir. Kúria azért halasztotta el, mert a hagyatéki ingatlanok a per adatai szerint haszonbérbe vannak adva. (K. I. 7660—1928.)

23. Özvegyi jogra érdemtelenség. A felperesek a hagyatéki tárgyaláson az alperes özvegyi jogát ezeknek a szerelmi viszonyoknak ellenére elismerték, miért is az özvegyi jog megszüntetését az annak elismerésekor tudott, de akkor nem érvényesített ok miatt utólag csak abban az esetben kérhetnék, ha elismerő nyilatkozatuk érvénytelennek volna tekinthető, érvénytelenségi okot azonban fel nem hoztak. (K. I. 5665—1930.)

24. Ingatlanelidegenítés utólagos megerősítése. A 4420/1918. M. E. számú rendelet az ingatlan elidegenítő jogügylet érvényességét alaki szempontból szabályozza és így ezen rendelet és a 27. számú jogegységi döntvény követelményeinek egyébként

megfelelő szerződés érvénytelenítésére okul nem szolgálhat az okiratban a vételárnak a valóságosnál kisebb összegben feltüntetése, valamint az eladott ingatlannak „Bajnok-utca“ helyett „Dalnok-utca“ megjelölése.

A felperes egyébként, aki az ingatlan vételárát felvette — a telekkönyvi bejegyzésről szóló végzést is átvette —, az eladás és a vételár felvételét hónapok mulva az F/5. jelű levélben elismerte és az ügylet érvénytelenítése iránt keresetét csak nyolc év mulva indította meg, — ezen tényeivel és magatartásával az adásvételi ügylethez hozzájárult és azt az esetre is érvényesnek ismerte el, ha netán az adásvételi szerződés megkötésekor valami hiányosság fennforgott volna is.

A jelen kereset megindíthatására előirt 32 évi elévülési időn belül érvényesített igényt is megszüntetheti az a tény, hogy az eredetileg netán érvénytelenül létrejött ügylethez a fél utólagosan hozzájárul, —

és csak a 4420/1918. M. E. számú rendeletben előirt ügyleti alakszerűség nem pótolható konkludens tényekkel. (K. 2874/1930.)

25. Házasság megtámadása korábbi szerelmi viszony elhallgatása miatt. A fentebb ismertetett tényből és abból, hogy ügy az alperes, mint Cs. P. is életkoruknak még javában voltak, a helyes gondolkodás szabályai szerint csakis arra lehet és kell következtetni, hogy a fellebbezési bíróság által megállapított szerelmi viszony a nemi viszonyra is kiterjedt;

a nemi érintkezéssel párosult szerelmi viszony pedig kétségtelenül olyan erkölcsi hiba, amely a H. T. 55 §-ában írt lényeges személyi tulajdonságnak a fogalma alá vonható.

Ha tehát alperes előéletének eme körülményeit a felperes előtt szándékosan elhallgatta, úgy ezzel leendő hitvestársát, a felperes nyilván megtévesztette,

mert a házasság keletkezésénél külön kikötés nélkül is lényeges feltétel az, hogy a hitvestársak előlétele a kölcsönös tiszteltnek és becsülésnek — és így magának a házasságnak — a fentartására alkalmas legyen, ami pedig a fennforgó tényállás mellett az alperesnek ismertetett erkölcsi fogyatkozására való tekintettel alig képzelhető el. (III. 182/1930.)

26. Gyermektartásdíj mértéke. A házasságon kívül született gyermek tartásdíja az anya társadalmi viszonyaihoz, a gyermek tartásának és szükséges nevelésének körülményeihez és a nemző vagyoni viszonyaihoz igazodik. (K. III. 2849/1930.)

27. Szóbeli végrendelet. Helyesen állapította meg a fellebbezési bíróság, hogy az örökhagyó az 1876. évi XVI. tc. II. fejezetében meghatározott kellékeknek megfelelően érvényes szóbeli végrendeletet alkotott.

Alaptalan ezzel szemben a felperesnek az a támadása, hogy mivel az örökhagyó ugyanekkor kijelentette, hogy férje eltemetése után végakarátát írásba is akarja foglalni, csak végrendelkezési szándékról, de nem valósággal megtett és befejezett szóbeli végrendelkezésről lehet szó, mert ez a kijelentés nem bizonyít a szóbeli végrendelkezés megtörténte ellen, inkább azt erősíti meg, hogy a végrendelező addig is, míg a fennforgó nehézségek elmúltával írásbeli végrendeletet alkothatna, egyelőre szóbelileg végrendelezett.

Habár az örökhagyó végintézkedését kifejezetten nem a törvény szavaival tette meg, t. i. nem jelentette ki, hogy a végrendelkezés az ő szóbeli végrendelete, a végrendelet mégis érvényes, mert az örökhagyó akaratát akként nyilvánította, hogy abból megállapítható, hogy szóbelileg kívánt végrendelkezni és nyilatkozatát szóbeli végrendeletnek tekintette. (K. I. 6017/1928.)

28. Ági vagyon biztosítása. Az özvegyet az ági vagyon özvegyi haszonélvezete megilleti, az ági örökösök az özvegyi jog fennállása alatt csak az ági érték biztosítására tarthatnak igényt. Az özvegyi jog megszűnése esetére azonban további jogviták elkerülése végett szükséges volt az özvegy marasztalása iránt intézkedni s érzében a fellebbezési bíróság ítéletét kiegészíteni, mert ez a kérelem a kereseti marasztalási kérelemben lényegileg benne is foglaltatik. (I. 752/1929.)

29. Szóbeli végrendelet. A szóbeli végrendelet érvényessége nem a törvényben előirt kitételek szószerinti használatától függ, hanem csak az a lényeges, hogy az elhangzott nyilatkozat és a végrendelkezés körülményei semmi kétséget se hagyjanak fenn aziránt, hogy az örökhagyó vagyonáról miként rendelkezett s hogy ennek a rendelkezésnek az örökhagyó szóbeli végrendelet hatályát tulajdonította, már pedig a Pp. 270. §-a értelmében a bizonyítékok tüzetes mérlegelésével megállapított tény, hogy az örökhagyó nem mondotta, hogy írásbeli, vagy szóbeli végrendeletet akar tenni, de kijelentette, hogy végrendelkezik s mivel végítéletének megtétele után írás felvételét nem szorgalmazta, habár az írásbafoglaláshoz értő jegyző volt egyik ügyleti tanú, nyilvánvaló, hogy akarata szóbeli végrendelet tételére irányult. (I. 8380/1928. 5.)

30. Kölcsön jegyesek között. A fellebbezési bíróság az

1886. évi VII. t.-c. 22. §-ának helyes alkalmazásával emelte ki, hogy a törvény a jegyeseknek egymással kötött jogügyleteit meghatározott alaki kellékektől teszi függővé, egyidejűleg abból a megállapított tényből, amely szerint a kölcsönszerződés közjegyzői okiratba foglalva nincs, jogszerűen vontá le azt a következtetést is, hogy a felek között a kölcsönszerződés jogérvényesen létre nem jött.

Az irányadó tényállás szerint érvénytelen jogügylet alapján kapott összegeket pedig az alperes az 1886. évi VII. t.-c. 22. §-ának utolsó bekezdésében foglalt rendelkezésénél fogva a felperesnek visszatéríteni tartozik, a felebbezési bíróságnak az a jogi döntése sem sérti tehát az anyagi jogot, amellyel az alperest a jogalap érvénytelensége folytán a jogtalan gazdagodás elvének alkalmazásával a kereseti tőkében és annak kamataiban elmarasztalta. (K. III. 2174—1930.)

30. Ingatlan adásvétel a feleség szóbeli megbízásából.

Az 1886. évi VII. tc. 23. §-a szerint a jogügylet érvényességéhez közjegyzői okirat szükséges a házastársak és jegyesek közt kiállított általános meghatalmazásoknál (a) pont, továbbá a törvényben felsorolt különös meghatalmazásoknál is (b) pont. A közjegyzői forma tehát nem terjeszthető ki azokra a különös meghatalmazásokra, — amelyek a törvényben kifejezetten felsorolva nincsenek.

A megállapított és meg nem támadott tényállás szerint másodrendű alperes a peres ingatlan megvételére vonatkozó szerződés megkötésénél maga is jelen volt és a szerződésnek az A. alatti okiratban foglaltak szerint való megkötéséhez a maga részéről is hozzájárult akként, hogy a szerződés felolvasása után férjét felhívta, hogy utóbbi az ő nevét is írja alá a szerződésre.

E tényállásból nyilvánvaló, hogy az ingatlan megvételére vonatkozó szerződési nyilatkozatát II-od rendű alperes személyesen tette meg és hogy férjének adott meghatalmazás csakis az ő nevének aláírására szólt.

Minthogy pedig az ilyen tartalmú meghatalmazás az idézett törvénytörvényszakasz b) pontjában felsorolva nincs, — helyes a felebbezési bíróságnak az a jogi álláspontja, hogy a szóban forgó meghatalmazás érvényességéhez — bárha az házastársak között létesült is — közjegyzői okirat nem szükséges.

De a szóban forgó vételi ügylet érvénytelenségét nem eredményezheti a 4420/1918. M. E. rendelet szempontjából az a körülmény sem, hogy II. r. alperes nevének az okiratra leendő

vezetésére a megbízást férjének nem írásban, hanem szóval adta, mert II. rendű alperesnek az a magatartása, hogy a vételi szerződés megkötésénél jelen volt és az ingatlan megvételére vonatkozó ügyletkötési akaratát személyesen jelentette ki, majd a szerződés írásba foglalása és felolvasása után az ellen semminemű kifogást sem emelt, sőt a nevének az okiratra leendő rávezetésére férjét egyenesen felszólította s annak megtörténtét tudomásul véve, a megvett ingatlant férjével együttesen birtokába is vette, — az ügyletnek utólagos jóváhagyásával egyértelmű s a megbízásnak esetleges alaki hiányait is orvosolja. (K. IV. 8171/1929.)

31. Tulajdonközösség árverési megszüntetése. Helyesen fejtette ki a felebbezési bíróság, hogy a mostani kedvezőtlen gazdasági viszonyok között is helye van a tulajdonközösség árverés útján való megszüntetésének abban az esetben, ha a tulajdonostárs oly tűrhetetlen magatartást tanúsít, amely a békés együttbirtoklást lehetetlenné teszi és aminek következtében viselnie kell abbéli magatartása hátrányos következményeit.

Ebben a vonatkozásban pedig az, hogy ezt a magatartást maga a tulajdonostárs, vagy az ezzel természetesen közös háztartásban élő hozzátartozó (jelen esetben mostoha-apa) tanúsítja-e, a felperes szempontjából közömbös. (K. V. 1862—1929.)

32. Hozomány-kötelezés. A járadékhozomány szolgáltatására harmadik személy részéről tett ígéret érvényét a bírói gyakorlat alakszerűséghez nem köti, mert a kezdeményezően fellépő félnek kötelelemre irányuló szándékkal komolyan tett egyoldalú olyan jognyilatkozata, amelynek elfogadásából az elfogadóra csak jogi előny hárul, — kijelentett elfogadási nyilatkozat nélkül is a szerződés erejével hat, ha a másik fél azt az elfogadásra rendelt törvényes határidőben vissza nem utasította és ennek folytán az ajánlattévő fél a másiknak elfogadási szándékát feltételezhette.

A felebbezési bíróság azonban ezt az anyagi jogszabályt nem sértette meg, mert alperes szerződési ajánlatát nem valamely alaki érvényességi kellék hiányából tekintette érvénytelennek, hanem a perben szolgáltatott bizonyítékok bizonyító erejének mérlegelésével arra a meggyőződésre jutott, hogy alperes magát a felperessel szemben járadékból álló hozomány szolgáltatásra semmiféle alakban nem kötelezte.

A hozományadást bizonyos tényekből következtetni, vagyis a hozományadást vélelmezni nem lehet, hanem elengedhetetlenül szükséges a hozományátadási szándéknak, vagyis annak a világos

kijelentése, hogy a nő, vagy harmadik személy a férjnek átadott vagyont, vagy annak járadékban nyújtott fiztá hasznát kifejezetten hozományként adja.

Már pedig sem a feleknek és hozzátartozóiknak a tanúk imént ismertetett vallomása szerint alkalmilag, beszélgetés közben ejtett kijelentései, de a hozományadás bizonyításánál nyilvánvaló érdekelttségénél fogva a felperes nevének jogszabálysértés nélkül mellőzött vallomása sem utalnak az alperes ama szándékára, hogy a járadékot akár neki, akár férjének hozományul kívánta adni, ilyen határozottan kifejezett szándék bizonyításának hiányában tehát a tanúk vallomása azt a következtetést sem zárja ki, hogy az alperes esküvő után, habár házassági kiadások fedezésének megkönnyítése céljából kilátásba helyezett juttatással a felperest, avagy ennek nejét meg akarta ajándékozni.

Ilyen jogi lekötés nélkül csak jóakarattól és szülői szeretetből eddig nyújtott juttatást azonban bírói úton kikényszeríteni nem lehet. (K. III. 7687—1930.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Dr. J. E. Sajnos sem a csőd, sem pedig a végrehajtási törvény nem tartalmaz rendelkezéseket arra vonatkozólag, hogy a hagyaték tárgyalásával felmerült közjegyzői díjak akár a csőd, akár a végrehajtási eljárás rendjén előnyös tételekként sorozhatók és kielégíthetők legyenek. Ily irányú felszámítások tekintetében kísérletezések történtek ugyan, ezek azonban törvényes alap hiányában eredményre nem vezettek. De lege ferenda feltétlenül kívánatos volna a közjegyzői díjak előnyös tételekként való sorozása tekintetében törvényes intézkedés annál is inkább, mivel ennek hiánya — különösen a jelenlegi gazdasági helyzetben — közjegyzőket érzékeny károsodásoknak teszi ki.

D. K. A székhelyről való távozás esetén a közjegyző csak jelentést tesz a kamarának. E jelentés nem bélyegköteles.

Cs. D. Arra, hogy a kir. közjegyző az ingatlanárverési vételárakra vonatkozó sorrendi tárgyalás megtartásáért megbizassék, törvényes alap nincs.

216. **Perfect helyettes** 12 évet meghaladó gyakorlattal, német nyelvjogosítvánnyal Budapesten vagy vidéken azonnalra is állást keres. Cim a kiadóban.

217. **Közjegyzőhelyettesi** állást keres 10 évet meghaladó ügyvédi és 7 évi, dr. Kepes János székesfehérvári kir. közjegyzőnél eltöltött joggyakorlattal. Dr. Herényi Jenő kir. közjegyzőhelyettes. (Lakcim: Székesfehérvár, Bercsényi-utca 43. szám.)

218. **Kezdő közjegyzőhelyettes** állást keres félévi gyakorlattal, ny. btető kir. járásbíró, azonnali belépésre.

219. **Közjegyzőhelyettesnek** ajánlkozik mérsékelt igényekkel dr. Bodó Attila ügyvéd Debrecen, István-út 28.

220. **Nyug. kir. járásbíró** közjegyzőhelyettesi állást keres. Cim: Dr. Hajnal Endre Szeged Tabor-utca 7/b. II. 5.

221. **Törvényszéki nyug. főigazgató**, 49 éves, ref., utolsó években vidéken, mint kirendelt telekkönyvvezető működött, kitüntetéses igazságügyi, telekkönyvvezetői, végrehajtói, államszámviteli államvizsgával és jogi doktorátussal közjegyzői irodába ajánlkozik. (Vidékre is.) Perfekt gépiró, kettős könyvelést érti, irodát önállóan vezet. Referenciákat ad. Cim: dr. Szeremlei Szabó Lajos Budapest VII. Vörösmarty-utca 2.

222. **A közjegyzői teendők minden ágában jártas**, 15 évi gyakorlattal bíró, jogvégzett önálló munkaerő közjegyzői segédi minőségben alkalmazást keres. Cim a kiadóhivatalban.

223. **Közjegyzősegédi** állást keres 8 évi teljes praxissal, magyar, német, tót nyelvtudással, minimális igényekkel perfect munkaerő. Cim a kiadóban.

224. **Összes közjegyzői munkákban** teljesen perfekt, önálló, érettségizett munkaerő azonnalra állást keres. S. E. Budapest Tisza Kálmán-tér 6. I/15.

Apróhirdetés egyszeri közzétételének díja:

Alkalmazottat keresőknek 2.— P.

Alkalmazást keresőknek 1.— P.